

MEDDELANDE OM ÄNDRINGAR ANGÅENDE PENNINGTVÅTTSLAGEN

En ny penningtvättslag, dvs. en lag om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism (444/2017), trädde i kraft 3.7.2017. Lagen ersätter lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008) och med den införs Europarådets och parlamentets direktiv om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I detta meddelande har vi samlat de viktigaste förändringarna som den nya penningtvättslagen medför för de rapporteringspliktiga som står under tillsyn av regionförvaltningsverket i Södra Finland (ESAVI). I och med den nya lagen uppdateras de branschspecifika anvisningarna för de rapporteringspliktiga som står under ESAVIs tillsyn.

Sammanfattning av de viktigaste förändringarna i den nya penningtvättslagen:

- **Gruppen rapporteringspliktiga utökas till att gälla även varuhandlare, som tar emot minst 10 000 euro i kontanter**
- **Alla rapporteringspliktiga och tillsynsmyndigheter ska upprätta en riskbedömning**
- **Regionförvaltningsverket inför ett nytt tillsynsregister för penningtvätt den 1 januari 2019**
- **Definitionen för personer med politiskt inflytande (PEP) utvidgas till att gälla inhemska PEP:er**
- **Myndigheterna får tillgång till administrativa sanktionsmedel**
- **Rapporteringspliktiga och tillsynsmyndigheter förutsätts införa s.k. whistleblowing-system**
- **Tillförlitligheten i mäklarföretag och deras ledning bedöms hädanefter mer heltäckande än tidigare**
- **Företagen ska från och med den 1 juli 2019 registrera personer med betydande ägarandelar i företaget samt andra verkliga förmånstagare i handelsregistret**

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

tfn 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela
Postadress: PB 150, 13101 Tavastehus

Huvudverksamhetsstället i
Tavastehus
Birger Jaarlin katu 15
Tavastehus

Verksamhetsstället i
Helsingfors
Bangårdsvägen 9
Helsingfors

Verksamhetsstället i
Kouvola
Kauppamiehenkatu 4
Kouvola

Gruppen rapporteringspliktiga har specificerats

I och med den nya lagen utökas tillämpningsområdet i den del där det är fråga om varuhandlare som tar emot kontanter. Lagen tillämpas på dem som säljer eller förmedlar varor i affärs- eller yrkesverksamhet i den del där kontanter betalas eller tas emot som betalningsmedel i en betalning eller till varandra kopplade betalningar om sammanlagt 10 000 euro. Tidigare gräns var 15 000 euro.

I övriga delar ändrar den nya lagen inte de aktörer eller den *rapporteringspliktiga* gruppen som omfattas av lagens tillämpningsområde, men lagen har utökats med tillägg och preciseringar vars syfte är att förtydliga vilka aktörer som omfattas av penningtvättslagens tillämpningsområde. Dessa aktörer omfattas även av den gamla penningtvättslagens tillämpningsområde. Sådana aktörer är:

- företag som tillhandahåller finansieringstjänster
- näringsidkare som förmedlar person-till-person-lån enligt lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (853/2016)
- de som i sin affärs- eller yrkesverksamhet tillhandahåller sådana tjänster som avses i 2 kap 3 § 1—7 mom. i investeringstjänstlagen (747/2012);
- de som innehar tillstånd för indrivningsverksamhet såsom avses i 1 § 1 mom. i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999)

Som företag som tillhandahåller finansieringstjänster har i den nya lagen fastställts sådana aktörer som inte står under tillsyn av Finansinspektionen, som till exempel idkar finansieringsleasing, kreditgivning, valutaväxling eller garantiverksamhet.

Riskbedömning

I och med den nya lagen ska alla rapporteringspliktiga upprätta en skriftlig riskbedömning gällande identifiering och bedömning av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism i anslutning till den egna verksamheten. **Riskbedömningen ska upprättas senast 31.12.2017.**

Vid upprättande av riskbedömningen ska den nationella riskbedömningen beaktas samt sammandraget av den tillsynsspecifika riskbedömningen som upprättats av ESAVI. ESAVI upprättar även riktlinjer till stöd för riskbedömningen till de rapporteringspliktiga som står under ESAVIs tillsyn. **När sammandraget av den tillsynsspecifika riskbedömningen och riktlinjerna har färdigställts meddelas detta separat.**

Tillsynsregister för penningtvätt

I och med den nya lagen kommer regionförvaltningsverket i Södra Finland att införa ett nytt tillsynsregister för penningtvätt från och med 1.7.2019. Alla rapporteringspliktiga som övervakas av ESAVI, som inte är tillståndspliktiga eller skyldiga att registrera sig i något annat av regionförvaltningsverkets register, ska registrera sig i tillsynsregistret. Registreringsplikten gäller följande aktörer:

- tillhandahållare av juridiska tjänster (t.ex. advokater, då de tillhandahåller vissa i lagen separat angivna tjänster)
- tillhandahållare av finansieringstjänster
- tillhandahållare av främst skatterådgivningstjänster
- dem som sköter bokföringsuppgifter på uppdrag

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

tfn 029 501 6000
 fax 03 570 8002
 kirjaamo.etela@avi.fi
 www.avi.fi/etela
 Postadress: PB 150, 13101 Tavastehus

Huvudverksamhetsstället i
 Tavastehus
 Birger Jaarlin katu 15
 Tavastehus

Verksamhetsstället i
 Helsingfors
 Bangårdsvägen 9
 Helsingfors

Verksamhetsstället i
 Kouvola
 Kauppamiehenkatu 4
 Kouvola

- varuhandlare, som på ovan beskrivet sätt tar emot minst 10 000 euro i kontanter
- dem som i sin affärs- eller yrkesverksamhet tillhandahåller sådana tjänster som avses i 2 kap 3 § 1–7 mom. i investeringstjänstlagen (747/2012)

Det nya tillsynsregistret för penningtvätt ersätter valutaväxlingsregistret och företagstjänsteregistret enligt den gamla lagen. Bestämmelserna för registren enligt den gamla lagen gäller fram till dess att bestämmelserna för det nya tillsynsregistret för penningtvätt träder i kraft. **De som noterats i valutaväxlings- och företagstjänsteregistren ska ansöka om att bli noterade i det nya tillsynsregistret för penningtvätt senast 3.1.2020.** I och med den nya lagen ändras förutsättningarna för registrering så att man vid bedömningen av tillförlitligheten hos tillhandahållare av valutaväxling och företagstjänster även beaktar efterlevnaden av lagstadgade betalningsförpliktelser samt uppgifterna i utsökningsregistret. För sin bedömning av efterlevnaden av betalningsförpliktelser får regionförvaltningsverket information direkt från Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi. **Mer detaljerade riktlinjer gällande registreringen kommer att meddelas senast i början av året 2019.**

Gruppen av politiskt inflytelserika personer utökas

Enligt den gamla penningtvättslagen har de rapporteringspliktiga med hänsyn till risken för penningtvätt och finansiering av terrorism i den egna verksamheten kunnat välja metoderna för utredning av huruvida företagets kund i utlandet är en politiskt inflytelserik person. I och med den nya lagen omfattar motsvarande **bestämmelser även personer med politiskt inflytande i Finland.** Rutiner för identifiering av sådana personer ska införas hos den rapporteringspliktige senast 31.12.2017. För sådana personer, deras familjemedlemmar samt företagspartner förutsätter lagen effektiviserade åtgärder när kundrelationen etableras.

Även i identifieringen av politiskt inflytelserika personer framhävs riskbaseringen – den rapporteringspliktige kan relatera åtgärderna till de risker som hänför sig till dennes kundrelationer och verksamhet. Förenklat kan detta utredas till exempel genom att fråga om personens ställning vid etableringen av kundrelationen. Definitionen för politiskt inflytelserika personer finns i 4 § 11 mom. i lagen och omfattar bland annat statsöverhuvuden, ambassadörer, ministrar samt folkvalda.

System för mottagande av anmälan om brottsmisstankar

I och med den nya lagen ska de rapporteringspliktiga ha rutiner enligt vilka dennes anställda via en oberoende kanal inom företaget kan anmäla misstänkt överträdelse av regler och bestämmelser i penningtvättslagen (s.k. *whistleblowing*-system). På motsvarande sätt ska tillsynsmyndigheterna ha ett system med vars hjälp de kan ta emot anmälningar om misstänkt överträdelse av lagens bestämmelser.

Gruppen rapporteringspliktiga är komplex, och i gruppen finns även aktörer som till exempel på grund av den rapporteringspliktiges storlek kan ha svårt att införa ovan angivna rutiner så att anmälningsens konfidentialitet inte äventyras. Med hänsyn till den rapporteringspliktiges riskbedömning har tillsynsmyndigheten möjlighet att anvisa rapporteringspliktiga att använda myndighetens informationskanal i stället för det egna systemet, om det är ändamålsenligt.

ESAVI kommer att informera de rapporteringspliktiga om nödvändiga rutiner.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

tfn 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela
Postadress: PB 150, 13101 Tavastehus

Huvudverksamhetsstället i
Tavastehus
Birger Jaarlin katu 15
Tavastehus

Verksamhetsstället i
Helsingfors
Bangårdsvägen 9
Helsingfors

Verksamhetsstället i
Kouvola
Kauppamiehenkatu 4
Kouvola

Observera att *whistleblowing*-systemet inte ersätter de anmälningar som ska göras till finansunderrättelseenheten, utan är ett system som säkerställer att skyldigheterna enligt penningtvättslagen efterlevs. Anmälningarna som ska göras till finansunderrättelseenheten gäller å sin sida verksamheten hos den rapporteringspliktiges kunder.

Myndigheterna får tillgång till administrativa sanktionsmedel

Den nya lagen ger myndigheterna tillgång till enhetliga medel för sanktionering av brott mot lagstadgade förpliktelser. ESAVI kan framöver utkräva vite för den rapporteringspliktige, eller ge en officiell varning eller böter, för överträdelse eller brott mot förpliktelser i penningtvättslagen.

Ändringar i lagen om mäklarföretag

I samband med den nya penningtvättslagen har även lagen om fastighetsmäklarföretag och förmedlare av hyresbostäder förnyats i delen om förutsättningarna för registrering. Framöver ska tillförlitligheten hos dem som gör förmedlingsregisteranmälningar bedömas enligt 5 a § i lagen om mäklarföretag. En ny paragraf utökar bedömningen av tillförlitligheten till att utöver skötaren även omfatta företagets ansvarspersoner och ägare. Vid bedömningen av tillförlitligheten kommer man att beakta utöver brotts- och bötesregisteruppgifterna även uppgifter om efterlevnaden av lagstadgade betalningsförpliktelser och utsökningsregistret. För sin bedömning av efterlevnaden av betalningsförpliktelser får regionförvaltningsverket information direkt från Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi.

Ändringarna i lagen om mäklarföretag trädde i kraft 3.7.2017. Ett mäklarföretag, som vid den nya lagens ikraftträdande är noterat i mäklarregistret, ska inom ett år från lagens ikraftträdande till regionförvaltningsverket anmäla uppgifter om tillförlitlighet såsom avses i 5 a § i den nya lagen, dock senast 3.7.2018. **Riktlinjerna för upprättande av en registeranmälan skickas separat till mäklarföretagen.**

Register över verkliga förmånstagare

Den nya penningtvättslagen förutsätter att alla företag, föreningar, trossamfund och stiftelser uppdaterar sina uppgifter om verkliga förmånstagare. Denna förpliktelse gäller aktörer oberoende av rapporteringsplikten. Definitionen för verklig förmånstagare finns i 1 kap. 5 § i lagen och avser initialt de fysiska personer som direkt eller indirekt på basis av aktier eller andelar eller på annat sätt har bestämmande inflytande i en juridisk person.

Företag och andra sammanslutningar ska från och med den 1 juli 2019 registrera personer med betydande ägarandelar i företag samt andra verkliga förmånstagare. Avsikten är att handelsregisterlagen, föreningslagen, religionsfrihetslagen och stiftelselagen ska innehålla särskilda bestämmelser om registreringen. Skyldigheten att upprätthålla uppgifter om förmånstagare börjar den 1 januari 2019.

Mer information

[Regionförvaltningsverkets webbplats](#)

[Inrikesministeriets webbplats](#)

[Centralkriminalpolisens webbplats](#)

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

tfn 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela
Postadress: PB 150, 13101 Tavastehus

Huvudverksamhetsstället i
Tavastehus
Birger Jaarlin katu 15
Tavastehus

Verksamhetsstället i
Helsingfors
Bangårdsvägen 9
Helsingfors

Verksamhetsstället i
Kouvola
Kauppamiehenkatu 4
Kouvola